

Met argusogen kijkt de wereld naar het Israëli-sche optreden in de bezette gebieden. Stromen van verontwaardiging en kritiek, suggesties voor mogelijke oplossingen, soms begrip, het is alles over Israël heengegaan. Het spreekwoordelijke "zoveel hoofden, zoveel zinnen" doet zeker opgeld als de problemen in Israël aan de orde komen.

De heer Z. Hartog vraagt begrip voor het Israëli-sche optreden in de bezette gebieden. Hartog is voorzitter van het Israël Comité Nederland.

De Rotterdamse emeritus-predikant ds. J. M. Snoek zegt: De Palestijnen eisen iets waarop ook het joodse volk recht heeft: gerechtigheid. Ds. Snoek was tijdens de Tweede Wereldoorlog in

zijn dorp (Renkum) plaatselijk leider van de LO (Landelijke Organisatie tot steun aan onderduikers).

In 1958 werd hij als gereformeerd predikant uitgezonden naar Israël, waar hij elf jaar werkte in dienst van de Schotse, Hervormde en Gereformeerde Kerken. Daarna was hij vijf jaar verbonden aan de Wereldraad van Kerken te

Genève en als staflid verantwoordelijk voor joods-christelijke betrekkingen.

„De verontwaardiging door links in de hoek gedrukt te worden” deed de Amsterdamse jood R. F. E. Schweizer naar de pen grijpen. Schweizer vindt dat kerkelijke organisaties in Nederland bij hun beoordeling van de situatie in Israël, belangrijke punten over het hoofd zien.

Israël pakt jonge Palestijnen hard aan in hun eigen belang

Door Z. Hartog

DRIEBERGEN — De laatste weken staat Israël weer volop in de belangstelling. En als Israël in de belangstelling staat dan is het vrijwel altijd een negatieve belangstelling. Nu kan het natuurlijk zo zijn dat er nooit iets positiefs te berichten is. Het kan ook zijn dat het positieve zo vanzelfsprekend is, dat daar geen aandacht aan behoeft te worden geschonken.

Ik heb echter het gevoel dat het negatieve, zeker als het Israël betreft, overbelicht wordt en daarbij nogal eens zeer ongenueanceerd gebracht wordt. De beelden en berichten over wat zich de laatste weken in de door Israël bezette gebieden voltrekt, liegen er niet om. Het schietende lid van de Israëli-sche geheime dienst is ons meer dan eens getoond. Slaande en schoppende militairen eveneens.

Wat begon in de Gazastrook met een ongelukkig verkeersongeval, waarbij vier jonge Palestijnen om het leven kwamen, groeide uit tot een opstand, die zich geleidelijk aan uitbreidde naar alle door Israël bezette gebieden en eveneens oversloeg naar de Arabieren die in Israël zelf wonen.

De beelden tonen ons dan jonge, soms heel jonge, Palestijnen, die stenen en molotovcocktails gooien en branden veroorzaken. Kortom, alles doen wat wij zo vaak hebben gezien bij krakersrellen in onder andere Amsterdam. In onze hoofdstad wordt dan de ME ingezet, die getraind is in het bestrijden van dergelijke rellen, maar zelfs daar roept men ach en wee over hun harde optreden.

Weinig tactvol

Wat dan te denken van Israëli-sche militairen? Ook onze jantjes ontruimden in de jaren zestig het Nationaal Monument, weinig tactvol, maar wel radicaal. Deze

● De Veiligheidsraad eiste op 14 januari dat Israël de deportatie van vier Palestijnen ongedaan zou maken. De Verenigde Staten onthielden zich van stemming.

het kleine plaatsje Kirjath Shmone in het noorden van Israël. Voor ons is dat alles veraf. Voor de Israëli-sche jongeren heel dichtbij. Gevoelens die zij meedragen, ook als zij oog in oog staan met Arabische jongeren, die stuk voor stuk leden van de PLO kunnen zijn. Veel van deze Arabische jongeren zijn zo revolutionair, dat noch Jordanië, noch Egypte, noch Libanon hen — nu Israël ze wil uitzetten — wil toelaten, bang als die landen zijn dat ze de situatie ook in hun land zullen ondermijnen.

Zo gezien is er zelfs eerder sprake van zelfbeheersing onder de Israëli-sche militairen dan dat men er maar op raak zou schieten.

moeten worden in een meer algemene regeling voor de bezette gebieden. Alleen Jordanië kan daarvoor de oplossing brengen, maar dat land heeft sinds 1967 nauwelijks belangstelling getoond en vindt waarschijnlijk de huidige situatie zo gek nog niet. Er zal dan eerst iets in Jordanië moeten gebeuren.

Onafhankelijke staat

Inmiddels bereiken ons berichten dat er vergaande overeenstemming zou zijn tussen koning Hoessein en Sjimon Peres omtrent de samenstelling van een commissie voor het ontwerpen van een vredesregeling. Van de bezette gebieden een onafhankelijke Palestijnse staat maken, met Yasser Arafat als staatshoofd? Eén ding weet Israël dan zeker, dat van een vredesgrens geen sprake zal zijn, maar dat invallen en georganiseerde terreur aan de orde van de dag zullen zijn.

En als Israël zich nu een voorbeeld

Men bewijst jood geen dienst door Palestijn niet te horen

Door ds. J. M. Snoek

ROTTERDAM — Om commentaar te geven op het artikel van Z. Hartog moet ik allereerst uitleggen wat mijzelf als christen beweegt als het gaat om Israël en het joodse volk. Op grond van de Bijbel geloof ik dat het joodse volk nog steeds het volk van het verbond is, ook al hebben ze (althans de grote meerderheid) Jezus niet aanvaard als de Messias. Paulus schrijft immers: „Ik vraag dan: God heeft zijn volk toch niet verstoten? Volstrekt niet!” (Romeinen 11:1).

De joden waren en zijn het volk van het verbond, niet omdat ze beter (evenmin slechter!) zouden zijn dan niet-joden, maar vanwege Gods trouw. Daarom is hun speciale plaats in Gods heilsplan geen reden tot zelfverheffing. Dreigt dat gevaar, dan waarschuwt God bij monde van de profeet Amos (9:7): „Zijt gij voor Mij niet gelijk aan de kinderen der Ethiopiërs, o kinderen Israëls? luidt het woord des Heeren. Heb Ik Israël niet uit het land Egypte gevoerd en de Filistijnen uit Kafter en de Arameeërs uit Kir?” De vertaler (NBG) heeft er boven gezet: „Uitverkiezing geen vrijbrief voor een zondig leven”. Mijns inziens terecht. Een soortgelijke waarschuwing vinden we in Amos 3:2: „U alleen heb Ik gekend uit alle geslachten van het aardrijk; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden aan u bezoeken”. God kent Israël, maar dat betekent niet dat het volk ongestraft zondigt. Ook Israël immers staat onder de tucht van Gods wet.

De Gazastrook

Er gebeuren in het door Israël bezette gebied — de westelijke Jordaanoever en de Gazastrook — afschuwelijke dingen. Dat was al het geval voordat de geweld-

● Stenengooiende Palestijnen in de Gazastrook.

Palestijnen die verdacht worden van verzetsdaden worden streng gestraft. Ik las een rapport over martelingen (ook van kinderen), uitgebracht door een onderzoeksteam onder leiding van de anglicaanse dominee van Nazareth. Het is gruwelijk wat de ene mens de andere aandoet. Een veel voorkomende straf is het opblazen of dichtspijkeren van de woning van de beschuldigde, nog eer de (Israëli-sche) rechter een uitspraak heeft gedaan. Zo wordt dus een hele familie getroffen en gestraft voor de mogelijke daad van een hunner. En dit alles — evenals vele andere vormen van knechting — is al vele jaren aan de gang.

Wanhoop

Israël overtrad keer op keer de conventies van Genève waaraan een bezettende macht zich houden moet. Protesten hielpen niet. De Palestijnse bevolking werd steeds wanhopiger, vooral omdat het proces van sluipende inlijving van hun gebied door Israël voortschrijdt. De wereld

Maar we bewijzen het joodse volk een slechte dienst als we nu weigeren om onze Palestijnse medemens te zien en zijn hulpgeschrei te horen. De meesten hunner zijn moslim, toch nog 10 procent is christen. Hoe dan ook, ze zijn mens! Ik vraag me af of de heer Hartog ooit in de Gazastrook is geweest, of hij ooit een vluchtelingenkamp heeft bezocht, de mensen daar in de ogen gezien en met hen gepraat heeft.

Binnen Israël

„Gerechtigheid verhoogt een volk, maar zonde is een schandvlek der natie” (Spreuken 14:34). Dat geldt ook voor Israël. Gelukkig zijn er velen in Israël, zij het helaas een minderheid, die dat weten. Ik sprak een jood in Haifa die een boekje in het Hebreeuws heeft vertaald en uitgegeven over schendingen van de mensenrechten door Israël. Ik vroeg hem: „Waarom deed u dat?” Hij antwoordde: „In 1967, vlak na de zesdaagse oorlog, stond ik als jong soldaat met m'n geweer op wacht aan de Jordaan bij een brug. Daarover trok een stroom vluchte-

Ref. Dagblad 4.2.1988

standen in wezen gevoed worden door mensen als Yasser Arafat. En nog altijd geldt voor Arafat dat hij de staat Israël niet erkent en dat hij niet zal rusten voordat de joden de Middellandse Zee zijn ingedreven. Voeg daar ook nog bij de lange rij van aanslagen door zijn PLO en andere organisaties, zowel in Israël als daarbuiten.

Vergeten

Wij vergeten zo snel. De schoolbus met 30 kinderen bij Haifa, de synagoge in Is-tanboel en nog zeer recent de aanval op

strook bezetten. Hadden ze zich toen niet naar alle kanten verdedigd, dan was er nu geen Israëlische staat meer geweest. Er zijn er die daar geen probleem mee hebben, maar waarschijnlijk hebben die ook geen probleem met Auschwitz.

Maar wat dan wel, want een oplossing moet er toch eens komen. De Gazastrook is voor Israël een blok aan het been. Egypte heeft er zich niet druk om gemaakt tijdens het vredesverdrag met Israël. Niemand interesseert zich eigenlijk voor deze paar vierkante kilometer.

De Gazastrook zal dus mee betrokken

autonomie geven aan deze gebieden. Het geheel is dus iets gecompliceerder dan uit de berichtgeving de laatste tijd soms naar voren komt.

Wat kan de Israëlische regering anders doen dan de Arabische jongeren tot de orde roepen, desnoods met harde hand, in hun eigen belang? Doet men dat niet, dan zullen zij misbruikt worden door revolutionaire krachten in hun samenleving en het slachtoffer worden van fundamentalisten als Khomeini. De oplossing van hun probleem is dan verder weg dan ooit.

van 360 vierkante kilometer, een klein gebied dus. Er wonen 600.000 Palestijnen, voor het merendeel vluchtelingen die sinds 1948 (al veertig jaar dus) onder uiterst primitieve omstandigheden wonen in vluchtelingenkampen.

De laatste jaren hebben zich bovendien 3000 Israëlische kolonisten in de Gazastrook gevestigd en voor hen heeft de Israëlische regering een derde van alle grond onteigend, iets waartoe een bezettende macht het recht niet heeft. Twee derde blijft dus over voor 600.000 Palestijnen.

ook het joodse volk recht heeft: gerechtigheid, en het recht om over de eigen (ook politieke) toekomst te beslissen. Men wijst annexatie door Israël af.

Nu heb ik, evenals de heer Hartog ongetwijfeld, weet van de afschuwelijke dingen die het joodse volk tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn aangedaan. Iets daarvan heb ik met eigen ogen gezien, en ik heb -in alle beperktheid helaas- geprobeerd mijn medemens te helpen. Ook vanuit die herinnering ben ik er blij om dat de joden nu hun eigen staat hebben.

... "... de wet en het getuigenis: Voor wie niet spreekt naar dit woord, is er geen dageraad" (Jesaja 8:20).

Zojuist verscheen er een boekje geschreven door prof. dr. J. Verkuyl en ondergetekende: "Intern Beraad in verband met de relatie tussen Kerk en Israël" (Kok, Kampen, 17,90 gulden). Daarin gaat het onder andere over de roeping tot getuigenis, over de joden en de kerken tijdens de Tweede Wereldoorlog, en het antisemitisme. Het bevat ook een uitvoerig hoofdstuk over "Israël en de Palestijnen: de noodzaak tot verzoening in gerechtigheid".

Werelddiakonaat en Pax Christi maakten huiswerk slecht Palestijnen hebben rechtmatige claim op zelfstandigheid verloren

Door R. F. E. Schweizer

AMSTERDAM - Niet lang geleden heeft Pax Christi Nederland laten weten dat zij overweegt te verklaren dat de staat Israël binnen voor haar veilige grenzen zou mogen blijven voortbestaan. Joden schijnen nu eenmaal geen behoefte aan veiligheid te mogen hebben en dus lijkt het uitbreiden van de pax Christi tot hen eigenlijk een in de steek laten van de Palestijnen. We mogen dan ook veilig veronderstellen dat die veilige grenzen, door Pax Christi eventueel gegund, in de eerste plaats het opgeven van van oorsprong Israëlisch land zullen moeten betekenen, West-Jeruzalem daarbij inbegrepen.

In grote verontwaardiging kapittelt het hervormd Werelddiakonaat Israël. Dat is de grote onderdrukker en, al mag je dat dan niet hardop zeggen, zo ongeveer het nazidom van deze tijd. Voor haar zijn de Palestijnen de nieuwe zaligen van deze wereld. Het recht van de bergrede is met de Palestijnen, en niet met de overlevenden van Auschwitz en hun kinderen. De Palestijnen hebben immers nooit bezwoeren dat zij hen de zee in zullen drijven??

Zulke uitspraken tekenen dan ook kerken die na de oorlog nooit verklaard hebben dat wat er toen gebeurd is, nooit meer zal worden toegestaan. De kerken schijnen nu het joodse volk kwalijk te nemen dat het dit wel tegen zichzelf gezegd heeft!

Rechtmatig

Toch doet dat alles er niet veel toe. Vooroordeel is niet meer belangrijk als het al eeuwen lang gebleken is. Wel be-

langrijk is, of het kerkelijk denken over Israël ook rechtmatig is. Of het op het recht stoelt. Vooral nu voor het eerst in de geschiedenis Israël een resolutie van de Veiligheidsraad naast zich heeft neergelegd.

Want als men zich met een ander bemoeit, zal men de rechtmatigheid van eigen handelen moeten onderzoeken. En dat heeft niets met rechtvaardigheid te maken, al is dat nog zo'n mooi socialistisch woord. De rechtvaardigheid van de één is namelijk niet die van de ander. Rechtvaardiging is alleen maar het verdedigen van eigen voorkeur. Degenen die Dreyfuss naar het Duivelseiland verbanden, voelden zich volledig gerechtvaardigd om dat te doen. Maar zoals Zola aantoonde, die rechtvaardigheid was niet rechtmatig. De rechtmatigheid wordt tenslotte bepaald door het geblinddoekte recht! En aangezien de zaak Dreyfuss eens een zaak van blind antisemitisme was, zou men dan ook van de rechtmatigheid van de Palestijnse zaak uit moeten gaan, voordat men een oordeel velt.

Eigen staat?

En het eerste dat bij die rechtmatigheid opvalt, is de vraag: Hebben de Palestijnen wel recht op een eigen staat? Zijn er eigenlijk wel Palestijnen in de bezette gebieden? Om niet verward te raken in de kronkels van het verleden, toen er zelfs helemaal nog geen Palestina was maar Turkije en daarna Engelse inlijving: op 1 december 1948 werden de gebieden aan de overkant van de Jordaan en Oost-Jeruzalem door de Jordaanse koning geannexeerd. De inwoners werden Jordanië, ook de vluchtelingen uit Israël die, als zij gebleven waren, vandaag de dag gelijke rechten zouden hebben gehad

Er waren geen demonstraties. Geen terroristen hebben huisgehouden in Jordanië. Geen piep uit de Palestijnse bevolking! Het gepiep en het geweld kwamen pas met de PLO en haar Russische wapens, niet tegen de Jordaanse koning maar tegen Israël. De Joden de zee in!

Verjaard

Door het dulden van de Jordaanse bezetting gedurende twintig jaar, hebben de Palestijnen iedere rechtmatige claim op zelfstandigheid verloren. Die is langzamerhand allang verjaard. De koning van Jordanië is daarom ook de enig wettige vertegenwoordiger van het Palestijnse volk, een volk waar hij zich nooit om bekommerd heeft. Vandaar dat Palestijns land niet groen is. Terwijl het Arabische geld dat in wapens wordt gestoken dat land net zo groen als Israël hal kunnen maken.

Hetzelfde geldt voor de eens Egyptische Gazastrook. Ook daar heerste onder Egypte armoede. Pas met de grenscorrectie -veilige grenzen voor Israël- was er een mogelijkheid tot beter leven. Pas toen was er mogelijkheid tot verbetering in een staatsstructuur die dat mogelijk maakte. Maar dan hadden de bewoners daar wel gebruik van moeten maken op plaats van te willen vechten. Israël blijft ondanks alles nog steeds een rechtsstaat waar een hooggerechtshof zelf militair handelen onder haar jurisdictie blijft houden. Dat is al vaak genoeg aange-toond.

Rijke jongeling

Is dit dan de wettelijke rechtmatigheid van de Palestijnse zaak, voor de kerk moet er eigenlijk een veel grotere rechtmatigheid worden onderzocht voordat men tot een oordeel kan komen. Want in klinkende kerkelijke verklaringen eerd-

als die van de rijke jongeling die zijn Meester wel beleed maar niet wilde volgen. 't Is net als het verschil tussen Den Uyl en moeder Theresa. Moeder Theresa praat niet. Zij doet. Want bepaald niet alles is politiek als het om God gaat! Uiteindelijk draait het om het Woord, ook dat waarvan Johannes geschreven heeft dat het vlees geworden is en onder ons gewoond heeft nadat het God geworden was.

En heeft Paulus niet gezegd: Het heil is van de joden! Niet van de Palestijnen maar van de joden? Is het daarom voor een christen niet onlogisch dat hij hier bij al zijn actievoeren rekening mee houdt? En het is nog minder onlogisch dat hij God in de zaak Israël blijft betrekken. Zelfs als hij van zichzelf vindt dat hij Gods volk onderweg is. Want ook Israël is het resultaat van Gods wil op aarde en gezien de bepaalde relatie van het joodse volk met Gods wil zou die wil ook in de calculaties over de rechtmatigheid van kerkelijke antigevoelens mee moeten tellen.

Gods zaak

Wat betekent daarom Israël voor de christen? Israël betekent voor hem ook in de eerste plaats het einde aan de derde ballingschap van het joodse volk. Dat betekent weer dat alles wat er in Israël zal gebeuren in alle opzichten een zaak tussen God en de kinderen van het verbond zal blijven. Er zal daarom naar Gods wil geschieden! Ondanks de Raad van Kerken, ondanks Pax Christi: Uw wil geschiede!

En zouden die instellingen niet tegen koning David hebben moeten zijn toen hij tegenover Goliath stond zoals Israël tegenover honderd en vijftig miljoen Arabieren? Zouden zij koning David niet moeten hebben kapittelen? Toch begint

het christelijke getuigenis met uitdrukkelijk aan te tonen dat Jozef familie van koning David was. Zouden daarom zowel het Werelddiakonaat als Pax Christi hun huiswerk niet over moeten doen?

● Ook in Nederland werd gedemonstreerd tegen de situatie in de door Israël bezette gebieden. Hier een groep demonstranten in Amsterdam.